

SLOVENSKÁ KOMUNITA V SRBSKU A ŠTÁTNY POLITIKA SR

Vladimír Valent

V období rokov 2000 - 2018 Srbská republika (ďalej Srbsko) robila súpis obyvateľstva roku 2001 a 2011. Podľa toho súpisu roku 2001 v Srbsku ako príslušník slovenskej menšiny vyjadril sa 59021 Slovákov.

Desať rokov pozdejšie, roku 2011, na tom súpise bolo 52750 Slovákov. Za desať rokov slovenská menšina mala v SRB o 6271 občanov menej. Každého dňa v Srbsku z radov menšiny ubudli takmer dvaja Slováci; počet zosnulých mal a má nadvládu nad počtom novorodeniakov v rodinách slovenskej menšiny v Srbsku.

Populačný pokles počtu Slovákov v Srbsku eviduje sa po roku 1971 a trvá až po dnes[1].

Znepokojenie pre taký stav zviditeľňujú i každodenné správy o odchode Slovákov a ich rodín za prácou do zahraničia a osobitne do Slovenskej republiky. O tom svedčia nielen dáta, ktoré môže poskytnúť Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Belehrade, ale i štátne úrady SR. Svedčí o tom i každá prechádzka záujemcov po uliciach osídlení so Slovákami v Srbsku. Záujemca zaeviduje, že sa dediny vyľudnili, že v nich klesol počet práceschopných občanov vo veku 20 - 45 rokov. Žiaľ, osady v Srbsku zo slovenskou komunitou nezvratne i vymierajú. Spoločenský záväzok to spomalíť, postarať sa, pomôcť a žiadať zabezpečenie obnovy i slovenskej populácie v Srbsku majú mať na starosti i NRSNM i MSS i iné inštitúcie Slovákov v Srbsku. Robia to oni? Podľa mojich poznatkov[6] nateraz sú málo úspešní plánmi práce, angažovaním a výkonmi.

V tu spomenutej problematike nevystane poukazovanie na záujmy a možno i štátne záväzky Slovenskej republiky (ďalej SR) v súlade z Ústavou SR - štátu z ktorého pochádza slovenská diaspóra v širom svete. Mienim, že štátna politika SR v období rokov 1991 - 2018 nedokázala, cestou bilaterálnych zmlúv Srbsko - SR, realizovať hospodársku a inú spoluprácu i pomoc v SRB žijúcim Slovákom. Malou mierou SR zabezpečovala predpoklady pre udržateľnosť slovenského etnika na území SFRJ, JZR a dnešného Srbska. Tvrdím, že na to SR mala možnosti, ale nemala definované ciele a ani hospodárske iniciatívy a záujmy. Pri tom sú srbskí Slováci obyvateľstvom SR chápaní ako Srbáci a lokálnymi SR spoluobčanmi v tom a takom ponímaní aj uctievaní. Je to poznatok, ktorý mi zvestujú moji blízky (sú až šestnásti) rodinní členovia pracujúci a žijúci na území SR. Niektorí sa viacej nevrátia do Srbska.

Stav a rozvoj, udržateľnosť alebo úpadok slovenského školenia detí v základných školách v osídleniach i slovenského etnika v Srbsku mala by byť a je, podľa mojich presvedčení, záležitosť o ktorej by každodenne mali dbať rodičia detí, spomenuté inštitúcie Slovákov a štát. Pomoc v tom by sa mohla očakávať z pôsobenia (na diania vplyvných) politických strán i srbských Slovákov a jednotlivcov tiež mimovládnych a štátnych činiteľov Srbskej a Slovenskej republiky.

V tu spomenutej problematike nevystane poukazovanie na záujmy a možno i štátne záväzky Slovenskej republiky (ďalej SR) v súlade z Ústavou SR - štátu z ktorého pochádza slovenská diaspóra v širom svete. Mienim, že štátna politika SR v období rokov 1991 - 2018 nedokázala, cestou bilaterálnych zmlúv Srbsko - SR, realizovať hospodársku a inú spoluprácu i pomoc Slovákom žijúcim v Srbsku. Tvrším, že na to SR mala možnosti, ale nemala definované ciele a ani hospodárske iniciatívy a záujmy.